

Pluskwiaki (*Insecta: Hemiptera*) rezerwatu „Skałka Rogoźnicka”

The bugs (*Insecta: Hemiptera*) of the Skałka Rogoźnicka nature reserve

DOMINIK CHŁOND¹, JOWITA DROHOJOWSKA², SEBASTIAN PILARCZYK³,
KARINA WIECZOREK⁴

Uniwersytet Śląski, Wydział BiOŚ, Katedra Zoologii, Bankowa 9, 40 - 007 Katowice;
e-mail: ¹chlond@us.edu.pl; ²jdrohoj@us.edu.pl; ³spilarcz@us.edu.pl; ⁴kwieczor@us.edu.pl

ABSTRACT: A list of 56 species and 1 subspecies of bugs (*Hemiptera*) recorded from the Skałka Rogoźnicka nature reserve (the Orawsko-Nowotarska Dale) is presented. Most of the species is connected with *Salix* sp. (*Fulgoromorpha*, *Aphidoidea*, *Psylloidea*) or dry xerothermal habitat (*Heteroptera*).

KEY WORDS: *Hemiptera*, faunistics, Skałka Rogoźnicka reserve, Poland.

Wstęp

Pluskwiaki (*Hemiptera*) są jednym z najliczniejszych i najbardziej zróżnicowanych morfologicznie rzędów owadów, których stopień zbadania na obszarach prawnie chronionych Polski jest nierównomierny (BANASZAK i in. 2004).

Jednym z najsłabiej poznanych pod tym względem terenów przyrodniczo cennych jest Kotlina Orawsko-Nowotarska. Na jej obszarze położony jest rezerwat przyrody nieożywionej „Skałka Rogoźnicka” należący do Pienińskiego Pasa Skałkowego. Ustanowiony został w 1961 roku, a od 1989 roku wpisany jest na listę Światowego Dziedzictwa Geologicznego UNESCO. Na powierzchni 0,26 ha chroniona jest unikatowa w skali kraju fauna górnego jurajskiego typu alpejskiego. Zespoły roślinne występujące na terenie rezerwatu to *Abieti-piceetum*, *Alnetum incanae* i *Gladiolo-agrosietum* z chronionymi gatunkami takimi jak *Carlina acaulis* L. i *Gentiana ciliata* L.

W ramach projektu „Przyroda Kotliny Orawsko-Nowotarskiej” w latach 2003–2006 w rezerwacie zbierano pluskwiaki (*Hemiptera*) z następujących podrzędów: *Fulgoromorpha*, *Cicadomorpha*, *Sternorrhyncha* (*Aphidinea*, *Psylloidea*) i *Heteroptera*.

Łącznie wykazano 56 gatunków i 1 podgatunek pluskwiaków, w tym 21 gatunków skoczków, 11 gatunków i 1 podgatunek mszyc, 8 gatunków koliszków i 16 gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych.

**Wykaz gatunków pluskwiaków
występujących na terenie rezerwatu „Skalka Rogoźnicka”**

FULGOROMORPHA

Cixiidae: *Cixius* sp. (zebrano wyłącznie kilka larw tego rodzaju występujące na *Alnus* sp.), 21 VI 2005.

CICADOMORPHA

Cercopidae

Cercopinae: *Cercopis sanguinolenta* (SCOPOLI), 21VI 2005; *Cercopis vulnerata* ROSSI, 21 VI 2005.

Aphrophorinae: *Aphrophora alni* (FALLEN), 21 VI 2005, zbierany z *Salix* sp.; *Philaenus spumarius* (LINNAEUS), 11 IX 2004.

Cicadellidae

Agalliinae: *Agallia brachyptera* (BOHEMAN), 5 VII 2005.

Aphrodinae: *Aphrodes makarovi* ZACHVATKIN, 11 IX 2004.

Typhlocybinae: *Eupteryx atropunctata* (GOEZE), 11 IX 2004; *Eupteryx aurata* (LINNAEUS), 11 IX 2004; *Eupteryx urticae* (FABRICIUS), 21 VI 2005, znaleziony na *Urtica dioica* L.

Deltocephalinae: *Balclutha rhenana* W. WAGNER, 11 IX 2004; *Deltocephalus pulicaris* FALLEN, 21 VI 2005; *Rhopalopyx preysleri* (HERRICH-SCHAFER), 21 VI 2005; *Elymana sulphurella* (ZETTERSTEDT), 21 VI 2005; *Euscelis venosus* (KIRSCHBAUM), 11 IX 2004; *Arocephalus longiceps* (KIRSCHBAUM), 21 VI 2005; *Psammotettix alienus* (DAHLBOM), 21 VI 2005; *Errastunus ocellaris* (FALLEN), 11 IX 2004; *Jassargus pseudocellaris* (FLOR), 11 IX 2004; *Verdanus abdominalis* (FABRICIUS), 11 IX 2004, 21 VI 2005; *Arthaldeus pascuellus* (FALLEN), 11 IX 2004, 21 VI 2005.

APHIDOIDEA

- Drepanosiphidae:** *Clethrobius comes* (WALKER), pęd *Alnus glutinosa* (L.) GAERTN., 19 VI 2006; *Chaitophorus capreae* (MOSLEY), *Salix cinerea* L., dolna strona liścia, 19 VI 2006; *Ch. mordvilkoii* MAMONTOVA, *Salix purpurea* L., dolna strona liścia, 24 VI 2003, 11 IX 2004, 21 VI 2005, 19 VI 2006; *Ch. parvus* HILLE RIS LAMBERS, *Salix repens* L., dolna strona liścia, 21 VI 2005; *Ch. salijaponicus niger* MORDVILKO, *Salix fragilis* L., dolna strona liścia, 11 IX 2004, 19 VI 2006; *Ch. truncatus* (HAUSMANN), *S. fragilis*, dolna strona liścia, pęd, 24 VI 2003; *Ch. vitellinae* (SCHRANK), *S. fragilis*, pęd, 11 IX 2004.
- Aphididae:** *Pterocomma rufipes* (HARTIG), *Salix silesiaca* WILLD., pęd, 19 VI 2006; *Aphis A. fabae* SCOPOLI, *Arctium lappa* L., liście, 11 IX 2004; *A. A. farinosa* GMELIN, *S. cinerea*, pęd, dolna strona liścia, 19 VI 2006; *Brachycaudus (Acaudus) cardui* (LINNAEUS), *Carduus* sp., pęd, 19 VI 2006; *Cavariella konoii* TAKAHASHI, *S. aurita* L., 19 VI 2006.

PSYLLOIDEA

- Psyllidae:** *Cacopsylla ambigua* (FÖRSTER), 21 VI 2005, zebrana z *Salix* sp.; *C. nigrita* (ZETTERSTEDT), 21 VI 2005, zebrana z *Salix* sp.; *Psylla alni* (LINNAEUS), 11 IX 2004, 21 VI 2005, zebrana z *Alnus glutinosa*, *A. viridis* (CHAIX) LAM. et DC.; *P. foersteri* FLOR, 21 VI 2005, zebrana z *A. glutinosa*; *P. fusca* ZETTERSTEDT, 11 IX 2004, 19 VI 2005, 21 VI 2005, zebrana z *A. incana* (L.) MNCH., *A. viridis*.
- Trioziidae:** *Bactericera curvatineris* (FÖRSTER), 21 VI 2005, zebrana z *Salix* sp.; *Heterotrioza albiventris* (FÖRSTER), 21 VI 2005, zebrana z *Salix* sp.; *Trioza urticae* (LINNAEUS), 21 VI 2005, zebrana z *Urtica* sp.

HETEROPTERA

- Gerridae:** *Gerris gibbifer* SCHUMMEL, 21 VI 2005, rów z wodą, 1 ex.
- Tingidae:** *Acalypta marginata* (WOLFF), 19 VI 2005, mech, 2 exx.
- Miridae:** *Leptopterna dolabrata* (LINNAEUS), 21 VI 2005, murawa kserotermiczna, 1 ex.; *Stenodema laevigata* (LINNAEUS), 21 VI 2005, łąka, 7 exx.; *Trigonotylus caelestialium* (KIRKALDY), 21 VI 2005, murawa kserotermiczna, 1 ex.; *Closterotomus fulvomaculatus* (DE GEER), 21 VI 2005, *Alnus glutinosa*, 1 ex.; *Capsus ater* (LINNAEUS), 21 VI 2005, murawa kserotermiczna, 1 ex.; *Chlamydatus evanescens* (BOHEMAN), 19 VI 2006, *Sedum acre* L., 18 exx. (larwy); *Criocoris nigripes* FIEBER, 21 VI 2005, murawa kserotermiczna, 1 ex.; *Psallus ambiguus* (FALLÉN), 21 VI 2005, *A. glutinosa*, 8 exx.

Nabidae: *Nabis flavomarginatus* (SCHOLTZ), 21 VI 2005, murawa kserotermiczna, 1 ex.

Anthocoridae: *Orius minutus* (LINNAEUS), 21 VI 2005, *Alnus glutinosa*, 1 ex.

Lygaeidae: *Kleidocerys resedae* (PANZER), 21 VI 2005, *Alnus glutinosa*, 1 ex.;
Pachybrachius luridus HAHN, 21 VI 2005, murawa kserotermiczna, 1 ex.

Rhopalidae: *Rhopalus subrufus* (GMELIN), 21 VI 2005, murawa kserotermiczna, 2 exx.

Pentatomidae: *Dolycoris baccarum* (Linnaeus), 21 VI 2005, murawa kserotermiczna, 2 exx.

Podziękowania

Składamy serdeczne podziękowania mgr inż. Włodzimierzowi CICHOCKIEMU za wszechstronną pomoc i opiekę podczas realizacji projektu Przyroda Kotliny Orawsko-Nowotarskiej.

SUMMARY

A list of 56 species and 1 subspecies of bugs (*Insecta: Hemiptera*) collected in the Skalka Rogoźnicka nature reserve (the Orawsko-Nowotarska Dale) is presented. In 2003–2006 21 species of planthoppers and leafhoppers, 11 species and 1 subspecies of aphids, 8 species of jumping-plant lice and 16 species of true bugs were found on the examined area.

PIŚMIENNICTWO

BANASZAK J., BUSZKO J., CZACHOROWSKI S., CZECHOWSKI W., HEBDA G., LIANA A., PAWŁOWSKI J., SZEPTYCKI A., TROJAN P., WĘGIEREK P. 2004: Przegląd badań inwentaryzacyjnych nad owadami w parkach narodowych Polski. *Wiad. entomol.*, **23**, Supl. 2: 5-56.